

Til Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

E-mail: masz@sm.dk
Kopi til familier@sm.dk

24. august 2018

Vedr. sagsnr. 2017-5024: Høringssvar over udkast til forslag til lov om Familieretshuset og udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven, mv.

Som chefpsykolog i Litehouse Consult fremkommer jeg hermed med et høringssvar til ovennævnte lovforslag.

Indledningsvis er vi glade for lovforslaget, som for os at se er et væsentligt skridt i den rigtige retning. Det gælder især:

- Forenkling af sagsgangen til et enstrengt system,
- Øget retssikkerhed,
- Fastsatte tidsfrister for hurtigere sagsforløb,
- Etablering af børneenheden,
- Bedre vilkår for de mest komplekse sager, herunder screening og opdelte møder,
- Ændring af formålsparagraffen, så den nu inkluderer børns ret til trivsel og beskyttelse, og dermed øger harmoniseringen med FN's Børnekonvention.
- Bortfald af myndighedernes mulighed for at fastsætte deleordninger.

Sidstnævnte indgår i den politiske aftale, men indgår dog ikke i selve lovforslaget, hvilket vi håber beror på en fejl.

Vi arbejder med psykologisk rådgivning og sagsrådgivning til forældre med samværs- og forældremyndighedssager i den sværeste ende af skalaen. Det er på den baggrund, vi sender vores høringssvar.

Vore klienter har det til fælles, at de er 'beskyttende forældre', dvs. en forælder, som er eller har været udsat for vold eller hvor samvær medfører mistro til børnene. De fleste er mødre, men vi har også fædre blandt vore klienter. Hovedparten har svære og til tider invaliderende belastningsreaktioner, som er vanskelige at behandle, fordi

---

forældreansvarsloven fastholder dem i nær kontakt med en dysfunktionel forælder og har fastholdt børnene under vilkår, som ikke gavner dem.

I nogle sager er det relativt let at få øje på, at der er eller har været vold. Der er klare indikationer. Andre sager er mere komplekse at udrede. Vi har fulgt myndighedernes tilgang til disse sager som partsrepræsentanter og på nært hold set, hvor vanskeligt det kan være at identificere vold, herunder også psykisk vold, samt at tilbyde et sagsforløb, som gavner parterne, og dermed giver de bedste betingelser til børnene.

På baggrund af disse erfaringer fremkommer vi med en række kommentarer og forslag, som kan forbedre vilkårene i de "røde" sager endnu mere.

Vores kommentarer omfatter følgende emner:

1. Kvalitetssikring af de børnesagkyndiges arbejde	side 2
2. Oplysning af sagerne	side 6
3. Refleksionsperioden	side 7
4. Vold	side 8
5. Klageadgang	side 9
6. Rettidig omhu	side 9
7. Uklare forslag	side 11

1. Kvalitetssikring af de børnesagkyndiges arbejde

Overordnet set medfører lovforslagene, at de børnesagkyndige får endnu større indflydelse på sagernes udfald. Vi er glade for det øgede fokus på grundig udredning. Men vi er bekymrede over, at kvalitetssikring af de børnesagkyndiges arbejde slet ikke indgår i lovforslaget.

Der findes mange dygtige børnesagkyndige, både blandt dem, der er psykologer og dem, der har andre uddannelser. Men der findes også – som i alle fag – børnesagkyndige, hvis arbejde ikke har en rimelig faglig standard.

Der er ikke en integreret klageadgang, og klager over børnesagkyndige har ikke opsættende virkning. Det har medført, at der er truffet afgørelser om samvær eller afsagt domme om forældremyndighed på baggrund af psykologiske erklæringer, som op til 1 år senere får kritik eller alvorlig kritik i Psykolognævnet. Med andre ord afgøres børns skæbner til tider på grundlag af en fejl.

Ingen er tjent med den vilkårlighed.

Der er ingen systematisk kvalitetssikring af de børnesagkyndiges kompetencer, hverken psykologernes eller dem med andre faglige baggrunde. Psykologer har metodefrihed, hvilket

---

er hensigtsmæssigt i nogle henseender, men også har haft groteske konsekvenser i andre sager, fordi alle psykologer ikke har den samme tilgang til vold og overgreb.

Det er i vores erfaring et generelt problem, at voldsøfret tillægges ansvar for volden eller for et barns reaktioner på overgreb eller omsorgssvigt. Således forekommer det, at en psykolog vurderer, at et barns reaktion på fars seksuelle overgreb er mors skyld, se **bilag 1**, side 14:

"Ét overgreb alene bør ikke kunne traumatisere et barn så meget. Det fylder så meget, fordi det er blevet dyrket så meget, og det er dét, der gør, at [barnet] er traumatiseret. Det er den måde, man reagerer på overgrebet, som er afgørende."

Det skal nævnes, at psykologen ikke har grundlag for at vurdere, at 'mor er svag', da ingen i sagen har udtalt noget sådant. Hun har heller ikke grundlag for at vurdere, at konflikten mellem forældrene er 'mors skyld'. Hun undlader endelig at nævne, at barnet i årevis skulle deltage i overvåget samvær med sin far, hvilket førte til, at barnet fik behandlingskrævende angst. Det er dette, mor unuanceret tillægges skylden for.

Psykologens vurdering i denne sag kan ikke indbringes for Psykolognævnet, fordi den er gengivet af sagsbehandler. Der er således et behov for, at alle vurderinger foretaget af psykologer skal foreligge i et notat skrevet af psykologen selv.

I en anden sag oplyste et større barn under børnesamtale i Statsforvaltningen, at far legede en ubehagelig hundeleg med ham, hvor han blev slikket over hele kroppen, samt at far slog ham, blandt andet på ryggen og under fødderne. Den børnesagkyndige foretog efter samtalen en underretning på mor med bekymring om, at barnet var manipuleret, men ingen bekymring om den oplyste vold. Den børnesagkyndige politianmeldte ikke sagen, hvorved den børnesagkyndige foretog en vurdering af oplysninger om vold, som alene politiet bør foretage.

Hvis samtalen ikke var blevet båndoptaget, var det fejlagtige referat af samtalen blevet lagt til grund.

Forældre, der påklager en psykologisk erklæring til Psykolognævnet er aktuelt ikke part i sagen. Det betyder, at de ikke bliver partshørt og ikke bliver oplyst om afgørelsen. Dette afskærer dem fra at genrejse de sager, hvor der er begået fejl.

Forældrene bliver heller ikke oplyst om psykologens partshøringssvar til Psykolognævnet. Vi fik – angiveligt ved en fejl – aktindsigt i et sådant partshøringssvar:

En psykolog skrev til Psykolognævnet, at årsagen til hendes bekymring for mor var, at mor var skizofren og havde været svingdørspatient i psykiatrien samt at barnets bopæl for nylig var overgået til mor, som altså ikke var vant til at have

---

det daglige ansvar for barnet. Psykologen var bekymret for om mor, med sin psykiatriske historik kunne klare det ekstra pres.

Sandheden er dog, at mor *ikke er og aldrig har været* skizofren, *aldrig* har været svingdørspatient, og at barnets bopæl *aldrig* havde været hos faren, som kun havde meget lidt samvær med barnet.

Også de overvågede samvær bærer til tider præg af den manglende kvalitetssikring:

To store børn nægtede fire gange at forlade venteværelset for at deltage i overvåget samvær (mor var ikke til stede). Fogeden oplyste, at de ville blive båret ind med politiets bistand og mor givet tvangsbøder, såfremt de ikke trådte ind i lokalet. Børnene gik herefter ind i lokalet ved 6 overvågede samvær.

De ytrede ikke et ord, udover at tilkendegive, at de alene sad der under pres. Hvert samvær varede mellem 1 og 1,5 time. En børnesagkyndig med anden faglig baggrund brugte skiftevis tiden med sin iPad og med samtale med far om børnene og om moren. Børnene græd periodevis hulkende, når far vedvarende kaldte dem "hjernevaskede", "manipulerede", "uforskammede", "små løgnere", og "respektløse" og "hysteriske".

Børnene oplevede de overvågede samvær som et overgreb på deres integritet. Den børnesagkyndige undlod at nævne farens verbale udsagn og børnenes gråd i referaterne. Det ved vi, fordi børnene båndoptog alle samvær.

Den børnesagkyndiges adfærd kunne ikke påklages til nogen instans.

Den lange ventetid i Psykolognævnet og den manglende integrering af klageadgang får regelmæssigt store konsekvenser for børnene:

En psykolog skulle foretage en udredning for byretten, men brugte en underleverandør til at udføre arbejdet. Underleverandøren var ikke psykolog, hvilket erklæringen bar præg af. Psykologen oplyste ikke om brugen af underleverandør i erklæringen. Erklæringen blev lagt til grund for at flytte forældremyndigheden, som dog blev genvundet i landsretten i denne sag. Vi er bekendt med flere sager af samme karakter.

En anden psykolog udførte en børnesagkyndig erklæring for Statsforvaltningen. Krisecentret havde udtalt, at det var en af de voldsomste sager, de havde set, så mor havde midlertidig fuld forældremyndighed og der var midlertidig samværsstop. Den børnesagkyndige undersøgelse blev lagt til grund for at fastsætte en 7/7-ordning.

Et år senere udtalte Psykolognævnet ni siders alvorlig kritik af erklæringen. På det tidspunkt havde kommunen også lagt erklæringen til grund i et helt år. Og politiet henlagde en anmeldelse om fars vold mod børnene.

Forslag

I forhold til at kvalitetssikre de børnesagkyndiges kompetencer, foreslår vi følgende:

- Alle børnesagkyndige – psykologer såvel som andre faggrupper – skal have en statsautoriseret certificering, som sikrer en ensartet tilgang; certificeringen skal udstedes af en styrelse eller et nævn, som fører tilsyn.
- Klageadgangen over børnesagkyndige – psykologer såvel som andre faggrupper – skal integreres i det enstrengede system, skal have opsættende virkning, og klagerne skal afgøres hurtigt.
- Forældrene skal have partsstatus i klagesagerne og dermed aktindsigt både i den børnesagkyndiges høringssvar og i afgørelsen. En udredning skal gå om, hvis klager får medhold.
- Børnesamtaler og overvågede samvær med mindre børn skal videooptages. Der skal som udgangspunkt ikke kunne gives aktindsigt i videoen, som dog skal være tilgængelig for anden instans i klagesager. Konstateres det, at der er belæg for klagen, skal videoen udleveres til parterne med henblik på at børnene får den støtte, de har brug for efter en fejlslagen udredning. Alternativt skal børnene have ret til en beskikket advokat under børnesamtaler.
- De børnesagkyndiges rolle og opgave skal defineres i en vejledning. Børnesamtaler, som skal lægges til grund for afgørelser, skal følge principperne for børnesagkyndige undersøgelser.
- Parterne skal have ret til at fravælge en psykolog.
- Parterne skal have udleveret en kortfattet skriftlig vejledning samtidigt med afgørelsen om at foretage en børnesagkyndig undersøgelse, så de kender deres rettigheder og muligheder.
- Psykologer skal kunne afhøres i retten på linje med andre specialistvidner.
- Jurister, dommere og sagsbehandlere skal trænes i bedre at kunne vurdere kvaliteten af en børnesagkyndig udtalelse eller erklæring, således at de er de første til at stille spørgsmålstejn ved en erklæring. Visse kriterier er lette at definere og genkende.
- De børnesagkyndige skal i højere grad forpligtes til at tage udgangspunkt i eksisterende vejledninger og retningslinjer samt at begrunde, når de fraviger dem.

---

2. Oplysning af sagerne

Sandhedspligt

Aktuelt bærer de komplekse sager præg af, at det ikke har konsekvenser at fremsætte et væld af usande påstande. De mange usande påstande kan imidlertid udvikle sig til en voldsform, fordi det p.t. er muligt at 'jagte' den anden forælder med vedvarende påstande.

I det enstrengede system får forældre sandhedspligt i Familieretten. Det øger retssikkerheden, og det mindsker også konfliktfeltet, mens sagerne verserer.

Det fremtræder imidlertid uafklaret, hvornår sandhedspligten træder i kraft, når sagerne starter i det administrative system, og sagens grundlag overføres til Familieretten.

Forslag

- Afklaring af, hvorledes sandhedspligten træder i kraft, når sagen overføres fra Familieretshuset til Familieretten, så parterne erklærer over for retten, at sagens skriftlige grundlag også er sandfærdigt.

Udveksling af oplysninger

Det fremgår af lovforslaget, at Familieretshus og kommuner i højere grad skal kunne udveksle oplysninger. Dette også bør omfatte politiet, kriminalforsorgen og psykiatrien:

En far stak af med et 1-årigt barn. Han blev senere tildelt bopælen på barnet, for det var jo i trivsel i børnehaven. Hverken Statsforvaltningen, byretten eller landsretten fandt anledning til at indhente andre oplysninger om faren, end dem kommunen havde leveret. Derfor indgik det ikke i sagen, at han var dømt for to væbnede røverier og havde haft et tocifret antal indlæggelser på psykiatrisk afdeling, herunder flere under tvang.

En anden far har tilhold mod sit barn, som han er dømt for at overtræde, og en 50-siders lang aktliste hos politiet, bl.a. for bandekriminalitet. Kriminalforsorgen har foretaget en personundersøgelse af faren. Der blev fastsat samvær efter flere års samværsstop, uden at Statsforvaltningen indhentede Kriminalforsorgens personundersøgelse.

Forslag

Det fremgår af lovforslaget, at visse typer af kriminalitet skal kunne have indflydelse på, om man får samvær. Vi foreslår derfor, at:

- Der altid er adgang til at indhente oplysninger fra politiet og fra Kriminalforsorgen.
- Der altid er adgang til at indhente oplysninger fra psykiatrien.
- At myndighederne ikke bare må, men *skal* indhente disse oplysninger.

3. Refleksionsperioden

Lovforslaget indeholder forslag til en obligatorisk refleksionsperiode på 3 måneder, som dog ikke skal gælde sager, hvor der f.eks. har været vold eller andre legitime årsager til en direkte skilsmisse.

Det er vores erfaring, at det er uhyre vanskeligt at løfte bevisbyrden, når det gælder partnervold. Det gælder ikke mindst den psykiske vold. Og det gælder overgreb mod børn. Det er uklart i lovforslaget, hvorvidt man vil lade tvivlen komme den voldsramte til gode.

I de komplekse sager er perioden for samlivsbruddet særlig vanskelig:

I en sag, hvor to forældre ikke kunne gennemføre samlivsbruddet hurtigt, satte den ene forælder en ratlås på bilen. Den anden forælder fik en opringning fra bilhandleren om, at bilen stod til salg, hvorefter den anden forælder satte en egen ratlås oven i den første ratlås. Nu kunne ingen af forældrene bruge bilen.

Refleksionsperioden risikerer at udvikle sig til en dobbelt ratlås-situation for børnene, som bliver tilsvarende fastlåst af, at forældrene ikke kan begynde at etablere en ny tilværelse for dem. De bliver fastholdt i uvished om deres fremtid i ekstra lang tid fremfor det modsatte: At blive tilbudt særligt hurtige afklaringer. Tre måneder er lang tid set fra barnets perspektiv.

Der bør ikke være risiko for, at refleksionsperioden forhindrer nogen i at komme væk hurtigt i de tilfælde, hvor det er mest hensigtsmæssigt for børnene.

Forslag

- Refleksionsperioden skal ikke omfatte de sager, der visiteres som "røde" sager.
- Der bør være adgang til at også forældre i "gule" sager kan anmode om, at refleksionsperioden bortfalder.

-
- I de sager, hvor refleksionsperioden gælder, bør der træffes de nødvendige midlertidige afgørelser inden for 7 dage.

4. Vold

Det fremgår af lovforslaget, at man fremover benytter den brede definition af vold, som fremgår af Istanbulkonventionen. Det fremgår også, at mistanke om vold er nok til, at man har ret til opdelte møder.

Det er i vores øjne meget væsentlige forslag. Den psykiske vold er ikke mindre skadelig end den fysiske. Og bevisbyrden for vold i nære relationer og for overgreb mod børn er som bekendt meget svær at løfte.

Vi savner imidlertid, at man forholder sig til, hvilken rolle mistanke om vold skal spille i sagens *afgørelse*. Aktuelt ser man blandt andet på, om der er bestyrket mistanke, f.eks. om volden har været anmeldt. Det sker imidlertid, at det *også* problematiseres, at volden har været anmeldt.

I en bopælssag fremgår følgende af dommen:

"Sideløbende hermed har [moren] løbende i flere tilfælde i perioden siden samlivsophævelsen beskyldt eller anmeldt [faren] for at have udøvet vold mod hende eller [børnene]. Det må herved tillægges vægt, at der ikke er sket domfældelse for vold vedrørende nogen af episoderne."

Det er altså både et problem, hvis man *ikke* har anmeldt volden og hvis man har anmeldt den, men ikke har løftet bevisbyrden.

Det fremgår af en SFI-rapport (Ottosen, M. E. H., Dahl, K. M., & Boserup, B. (2017). *Forældrekonflikter efter samlivsbruddet: Karakteristika og risikofaktorer i komplekse forældreansvarssager*. København: VIVE), at sikkerhedsspørgsmålet bør opprioriteres i sagsbehandlingen og at det familieretlige personale bør opkvalificeres til at kunne foretage en risiko- og sikkerhedsanalyse.

Disse procesledende skridt er afgørende for et godt resultat og de indgår ikke i lovforslaget.

Forslag

- Det må ikke tillægges skadesvirkning, hvis man har anmeldt vold eller overgreb, men ikke løftet bevisbyrden, medmindre der er tale om en bevist falsk anmeldelse.
- Alle afgørelser og domme ikke bare *kan*, men *skal* inddrage oplysninger, der bestyrker mistanken om vold eller overgreb, herunder pålægges pligt til at indhente oplysninger om igangværende efterforskninger.

-
- Der skal altid foretages risiko- og sikkerhedsanalyser i de "røde" sager, ikke blot i visitationsprocessen, men også løbende gennem sagsbehandlingen.
  - Bestyrket mistanke om vold eller overgreb bør give adgang til at ophæve samværet.

5. Klageadgang

Det fremgår af lovforslaget, at den indledende visitationsproces, der afgør om en sag er 'grøn', 'gul' eller 'rød', ikke skal kunne påklages til anden instans.

Afslag på aktindsigt efter forvaltningsloven i Familieretshuset skal heller ikke kunne påklages til anden instans.

Det kan udtrykkes helt kort: Det går ikke! Om end vi er overbeviste om, at de fleste medarbejdere gør deres bedste, så begås der for mange fejl i de administrative systemer til, at man ikke har klageadgang til højere instans.

Det vil også være yderst gavnligt for børnene, at der fastsættes stramme tidsfrister i alle typer af klagesager.

Forslag

- Alle afgørelser skal kunne påklages til højere instans.
- Der skal fastsættes stramme tidsfrister for, hvor hurtigt alle typer af klager skal være afgjort.

6. Rettidig omhu

Ændringen af formålsparagraffen og det øgede fokus på de komplekse sager samt den øgede retssikkerhed betegner vi som rettidig omhu. Skader på børns udvikling, tilknytning og evne til at danne relationer skal forebygges, og derfor hilser vi især disse initiativer velkomne.

Der er yderligere en række områder, hvor vi anbefaler, at man skriver rettidig omhu ind i loven:

Reager før børnene skades

Vi er regelmæssigt vidner til, at der ikke træffes afgørelse om samværsstop, før børnene *har fået* konstateret relations- eller udviklingsskader. Forud for en konstateret skade, er der nemlig ikke grundlag for samværsstop.

Vi opfatter det som et resultat af, at begrebet 'barnets tarv' defineres som 'samvær', altså, at det er barnets tarv at bevare kontakten til begge forældre næsten uanset hvad, det medfører for barnet.

I sommeren 2016 skrev Statsforvaltningens børnesagkyndige at "nu kan børnene ikke holde til mere". Alligevel blev der fastsat samvær. Siden da er følgende løbende tilgået sagen – alt sammen fra uvildige parter: Alvorlig bekymring, risiko for tilknytningsskade, risiko for fejludvikling, risiko for fysisk skade, oplysninger om overgreb, grov omsorgssvigt, forpinte børn, massivt krydspres, følelsesmæssig overbelastning, belastningsreaktioner, bekymring for [farens] forældreevner, dysfunktionelt samspil mellem [faren] og børnene og at [faren] mangler indlevelse i børnenes behov; alt sammen som følge af samvær med [faren]. "[Navn] inddrages i konfliktfeltet i en grad, der har skadet hans udvikling alvorligt." "Der ses tegn på følelsesmæssig desorganisering som viser, at [navn] er følelsesmæssigt skadet."

Der er ikke bekymring for morens forældreevner. Alligevel forsøges der fortsat med støttede samvær.

Forslag

Med henblik på at beskytte børnene før de tager skade, bør det gøres lettere, at:

- Ophæve den fælles forældremyndighed,
- Ophæve orienteringsretten i sager med mistanke om vold eller overgreb,
- Træffe afgørelse om samværsstop i sager, hvor børn viser tidlige tegn på mistrivsel,
- Udarbejd systematisk viden om risikofaktorer og tidlig opsporing af børn i risikozonen,
- Vær knap så optimistiske i de "røde" sager i forhold til, at forældresamarbejdet nok retter sig. Det er muligt at gøre forældre tavse, så de indordner sig. Men vi har vi *aldrig* set en ægte "rød" sag ende med, at forældrene godt kan samarbejde til børnenes fordel.
- I de "røde" sager bør der ikke tilbydes løsninger til "konflikthåndtering", da der sjældent er tale om en konflikt, men om en ulige magtbalance og ofte om vold.

Skilsmissepakken skal også gælde for samværsforældre

Da Skilsmissepakken blev vedtaget, var man optaget af den chikane, en bopælsforælder kan udøve mod en samværsforælder og derfor fik samværsforældre nogle rettigheder, som bopælsforældre ikke har, f.eks. automatisk erstatningssamvær.

Dermed gav man samværsforældre et redskab, der i de "røde" sager kan og bliver brugt som 'våben' mod bopælsforælderen.

Men Skilsmissepakken blev vedtaget på et grundlag, der ikke er korrekt. Der er ikke 800 årlige chikanesager, som det blev oplyst til Folketinget, men derimod ca. 32 årlige chikanesager, hvilket fremgår af en aktindsigt fra Statsforvaltningen.

Set i det lys, bør Skilsmissepakken helt ophæves. Såfremt den fortsat skal eksistere, bør der indføres symmetri for bopæls- og samværsforælder.

Rettidig omhu ved uhelbredelig sygdom

Lovgivningen tager aktuelt ikke højde for de tilfælde, hvor en forælder med fuld forældremyndighed bliver uhelbredeligt syg. Uagtet at situationen måtte være sjælden forekommende, så er det en tragedie, når den opstår. Vi oplever et behov for at tage højde for den situation ved at strukturere en integreret tilgang.

Set fra børnenes perspektiv, er kombinationen af sorg over at skulle miste deres primære omsorgsperson kombineret med angsten og uvisheden for fremtiden ubærlig. Derfor bør der straks skabes ro om deres forhold forud for tabet af den primære omsorgsperson. Vi kan ikke fjerne deres sorg, men vi kan give sorgen så hensynsfulde vilkår, som muligt ved at børnene ved, hvad der skal ske med dem.

Der er i dag mulighed for at søge om familieadoption, så en bedsteforælder f.eks. kan adoptere børnene, før deres forælder dør. Men den anden forælder kan gøre indsigelser, hvilket kan gøre processen lang og kompliceret. Det er hverken børn eller forældre tjent med på et tidspunkt, hvor de allerede er meget belastede af vilkårene.

Når uhelbredelig sygdom konstateres, skal det gå stærkt. Og den endelige afgørelse skal falde *hurtigt* af hensyn til, at børnene får ro i forældrerens sidste tid.

Forslag

- Integrer lovgivningen om familieadoption med forældreansvarsloven, så der etableres høringsfrister af den anden forælder med meget korte tidsfrister. Der bør gøres indsigelser inden for 2 uger. Hvis der *ikke* gøres indsigelser, kan sagen om familieadoption fortsætte.
- Hvis den anden forælder gør indsigelser inden for 2 uger og ønsker at bremse adoptionen ved at søge forældremyndigheden, skal retten forpligtes til at påbegynde sagen inden for 2 uger samt at prioritere at sagen udredes og afsluttes hurtigt.

7. Uklare forslag

Kommunens initiativret

Det indgår i lovforslaget, at kommunerne skal have initiativret til at starte en sag om samvær eller forældremyndighed. Det fremtræder dog uklart, hvad de skal bruge den initiativret til.

Hvis en forælder selv ønsker at starte en konfliktsag, er der ikke brug for kommunens initiativret. Hvis en forælder omvendt *ikke* ønsker at starte en konfliktsag, møder kommunen så selv som part i sagen?

I dag er kommunerne pålagt at forholde sig neutralt til forældrenes konflikt. Det er uforeneligt med at have initiativret. Dvs. at såfremt kommunerne får denne ret, så vil der

---

mangle en meget omfattende beskrivelse af deres rolle i sagerne samt af borgernes rettigheder i den forbindelse.

Dertil forekommer det overflødigt at nævne antallet af fejl i kommunale børnesager. Det forekommer os at være hensigtsmæssigt først at nedbringe antallet af fejl, før man øger beslutningskompetencen. Endelig har kommunerne i dag mulighed for at tvangsfjerne børnene, hvis forældrene ikke handler i deres interesse. De har altså allerede handlemuligheder.

Forenklet proces

Det fremgår af lovforslaget, at Familieretten skal kunne afgøre visse sager i en såkaldt 'forenklet proces'. Det er for os uklart, hvad en sådan forenkling medfører. Man kan ikke få beskikket en advokat til denne proces. Der vil dog ofte opstå behov for løbende korrespondance, f.eks. når der skal sendes nye oplysninger eller høringssvar.

Vil man da kunne benytte en partsrepræsentant, når man ikke kan få beskikket en advokat?

Og når en sag, der er oplyst i Familieretshuset, oversendes til Familieretten for at blive afgjort på skriftligt grundlag, hvilken status har sandhedspligten da? Hvem skal vejlede parterne herom, hvis de ikke har adgang til at få beskikket en advokat og de ikke bliver sandhedsformandede ved et retsmøde?

Barnets ret til bisidder

Det fremgår af lovforslaget, at der oprettes en børneenhed med henblik på at nedbringe antallet af børnesagkyndige, som børnene skal i kontakt med. Det er et initiativ, der utvetydigt arbejder til børnenes fordel (jf. dog punkt 1 herover).

Det er dog uklart, på hvilke vilkår barnet eventuelt selv kan medbringe en bisidder, og hvorvidt det fortsat alene kræver bopælsforældrens samtykke.

Det er vores erfaring, at det er vigtigt, at børn i de komplekse sager har adgang til at medbringe en kendt tryghedsperson, hvad enten denne er fra et bisidderkorps og har mødt barnet før eller det er en pårørende, som kan aflæse barnets kropssprog og har kendskab til de ting, som barnet måtte fortie.

'Barnets tarv' i sager om tvangsfuldbyrdelse

I den nuværende lovgivning skal alle afgørelser træffes under hensyn til det barns bedste. Det har vist sig, at der sker omfattende fortolkninger af, hvad barnets bedste er og derfor præciseres formålsparagraffen i lovforslaget. Barnets ret til trivsel og beskyttelse skrives ind i formålsparagraffen, og dette er en landvinding for ofre for vold og overgreb.

Præciseringen er dog ikke medtaget i den del af lovforslaget, som omhandler tvangsfuldbyrdelse. Her nævnes forsat kun 'barnets bedste' og det medfører en risiko for, at der fortsat sker tvangsfuldbyrdelser på samme måde, som i dag.

Følgende ordlyd fremgår af lovforslaget, når det gælder tvangsfuldbyrdelse:

"§ 456 p. Fuldbyrdelse efter reglerne i dette kapitel kan kun ske under hensyn til barnet, og fuldbyrdelsen skal varetage barnets bedste."

Hvis man vil forsikre sig om, at sager kun tvangsfuldbyrdes under hensyn til barnets ret til trivsel og beskyttelse, bør denne ordlyd fremgå også her.

Forslag

- Der indføres fuld overensstemmelse mellem formålsparagraffen og ordlyden i teksten om fuldbyrdelse, således (blå tekst):

§ 456 p. Fuldbyrdelse efter reglerne i dette kapitel kan kun ske under hensyn til barnet, og fuldbyrdelsen skal varetage barnets bedste [og barnets ret til trivsel og beskyttelse](#).

Vi vil i øvrigt tillade os at anbefale, at man i videst mulige omfang ophører med at afhente børn med magt i skoler og daginstitutioner. Det er ydmygende for dem at blive afhentet foran deres kammerater.

Alle oplysninger fra konkrete sager i dette høringssvar er refereret med samtykke.

Vi står naturligvis til rådighed for uddybende kommentarer og spørgsmål.

Venlig hilsen,

Iben Elene Oksfeldt

Chefpsykolog, Litehouse Consult

Tel +45 2124 4444

iben.elene@lighthouseconsult.dk

www.lighthouseconsult.dk

Bilag 1

[Den børnesagkyndige i denne sag er autoriseret psykolog.]

Mor har fuld forældremyndighed. Far har ikke samvær.

Forældrekompetenceundersøgelsen er ikke valid. Den er utilstrækkelig. Den er lavet på et utilstrækkeligt fagligt grundlag. Den er ikke anvendelig som grundlag for foranstaltninger. Der er behov for en ny forældrekompetenceundersøgelse. Børnesagkyndig tror, at mor er svag, hvorfor der bør laves børnefaglig undersøgelse af begge børn.

Det svære i denne sag er overgrebet, som angiveligt er begået af far mod [REDACTED]. Det er kommet til at fylde uforholdsmæssigt meget, og det bærer mor en del af skylden for. Ét overgreb alene bør ikke kunne traumatisere et barn så meget. Det fylder så meget, fordi det er blevet dyrket så meget, og det er dét, der gør, at [REDACTED] er traumatiseret. Det er den måde, man reagerer på overgrebet, som er afgørende.

Konflikten mellem forældrene er også en del af grunden til, at [REDACTED] har det så skidt. Det er også mors ansvar.

[REDACTED] tager et stort ansvar for mors psykiske velbefindende. Det er det, der traumatiserer [REDACTED].

Børnesagkyndig er af den overbevisning, at mor ikke magter forældreopgaven alene. Hun er for svag til at sikre pigernes trivsel. Mor virker skrøbelig psykisk. Det er godt, hun søger behandling til [REDACTED]. Men mor og hendes samlever er begge med til at trappe konflikten op, og det er dét, der traumatiserer [REDACTED].